

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 6543
Tarih : 25.07.2024

10/1690

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kadının; toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı maruz kaldığı şiddet, ölüm, işsizlik, ayrımcılık ve tüm olumsuz pratiklerin tüm kamuoyu baskısına rağmen artan oranda devam etmesi kadına yönelik ayrımcılığın tüm boyutları ile TBMM çatısı altında araştırılmasını gerekli kılmış olup kadına yönelik tüm ayrımcı politikaların tespiti ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98. Ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz. 25.07.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en temel ve en keskin çelişkileriyle birlikte hayata geçtiği içinde bulunduğumuz yüzyıl aynı zamanda kadına dönük yapısal şiddet ve baskı unsurlarının da giderek arttığı bir yüzyıl olmuştur. Bu bahisledir ki günümüzde kadın pek çok yönden baskı ile karşı karşıya kalırken şiddetin de en acımasız ile karşı karşıya bırakılmaktadır. Kuşkusuz kadının maruz kaldığı pek çok olumsuz hal, iktidarların politikalarının birer yansımasıdır. Nitekim iktidarın büyük bir şaşaa içerisinde imzaya koyup kendi propoganda amaçları için kullandığı İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çekilmiş olması; kadına dair bakış açısını gösteren en önemli emaredir. Böylelikle kadını ikinci sınıf yurttaş olarak gören ideolojik durum, netlik kazanmıştır

Kadına yönelik hak ihlalleri konusunda dünya sıralamasında ilk; kadın hak ve özgürlükleri noktasında ise son sıralarda yer alan Türkiye, bu yapısal şiddetin en yoğun görüldüğü, kadına yönelik her türlü cinsel ve fiziksel şiddetin dünya ortalamasının çok üzerinde olduğu ve kadının şiddettenbağımsız düşünülemez hale geldiği bir ülke haline gelmiştir. Kadın cinayetleri adeta bir kadın kırımına dönüşmüş ve yargı mekanizmalarının bu konuda takındığı tavır adeta şiddeti meşrulaştırmıştır. Zira şiddetin failleri çoğu kez cezasızlıkla mükâfatlandırılırken kadın tamamen baskı altına alınmaktadır. Yasal mevzuatın eril hakimiyeti giderek yoğunlaşmakta yeni yapılan düzenlemelerle kadın kazanımları birer birer yok sayılırken kadına yönelik fiziksel ve cinsel şiddetin de önü açılmaktadır. 2023 yılında en az 333 kadın ve 28

çocuk erkeklerce öldürülmüş; 18 kadın tecavüze uğramış, 371 kadın seks işçiliğine zorlanmış, 355 kadın taciz, 123 çocuk istismar edilmiştir. Yine erkekler 745 kadını yaralamış; 270 kadın ölümü de şüpheli ölüm olarak kayıtlara geçmiştir. Son 6 ay içerisinde ise 193 kadın öldürülmüştür. Bu ölümler, sadece medyaya yansıyan cinayetler olup sayının çok daha fazla olduğu kuşku götürmemektedir.

Şüphesiz kadınlar pek çok alanda kısıtlamalara maruz kalırken istihdam politikasından eğitim politikalarına değin dizayn edilen tüm mekanizmalar kadının toplum dışına atılmasına dönük olmaktadır. Hükümetin esasen ekonomik saiklerle yürüttüğü ve topluma empoze ettiği “üç çocuk” politikası kadınları eve hapsetmenin de hesaplarını içermekte ve kadın işsizliğinin boyutları giderek artmaktadır. Diğer yandan eğitim sisteminde yapılan her bir değişiklik aynı zamanda kız çocuklarının eğitim hakkından mahrum edilmesi üzerine kuruludur. TÜİK verilerine göre 15 yaş ve üzeri yetişkin nüfusta yer alan 1 milyon 501 bin 903 kız çocuğu ve kadın okuma yazma bilmemektedir. Eğitim hakkından mahrum bırakılan, istihdamda tercih edilmeyen pozisyona itilen kadınlar ekonomik bağımsızlıklarını elde edemedikçe daha çok baskı ve şiddete maruz kalmaktadırlar. Yine TÜİK’in hane halkı işgücü araştırması sonuçlarına göre; 2022 yılında, Türkiye’de 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus içerisinde istihdam oranı %46,5 olup, bu oran erkeklerde %65, kadınlarda ise %30,4 olmuştur. Bu veriler kadının eğitimden istihdam politikalarına değin ne şekilde ayrımcılığa maruz kaldığının bir fotoğrafıdır ve dikkatli bir araştırmayı gerekli kılmaktadır.

Halihazırda kadınların kazanımlarına sahip çıktıklarının bir göstergesi olarak ‘kadının soyadı’ ile ilgili getirilmesi öngörülen yasal düzenleme geri çekilmiştir.

Ancak kadının kendi soyadını tek başına kullanmaması üzerine kurulu bakış açısının, tüm kazanımlarımız için bir tehdit unsuru olduğu unutulmamalıdır. İktidarın getirdiği yasal düzenlemeler içinde kadın kazanımlarını hedef alan hükümlere yer veriyor oluşu da bir tehlike olarak önümüzde durmaktadır.

Açıkladığım hususlar doğrultusunda; kadına yönelik her türlü ayrımcılığın tüm boyutları ile araştırılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına dönük politikalar geliştirilmesi amacıyla meclis araştırması talep zarureti haıldır.

2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	C. Otlar
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	Ömür
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	Ömür
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	Halide
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Özgül
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	Ayşe
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI	BATMAN	Mehmet
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	Zülküf
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	Kamuran
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	Hüseyin
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	Sevilay
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	Yılmaz
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	Öznur
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	Sabahat
17	ALİ BOZAN	MERSİN	Ali
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	Adalet
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	Heval